

Németh Erzsébet

Aranypénz

Óriás persely a tenger,
égi aranypénz hull bele:
a Nap,
melyen életünk arca van.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **3.000,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT** IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu
kislant@interware.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)

ISSN 1788-7631 (Online)

Rudnai Gábor

versei

A dal születése

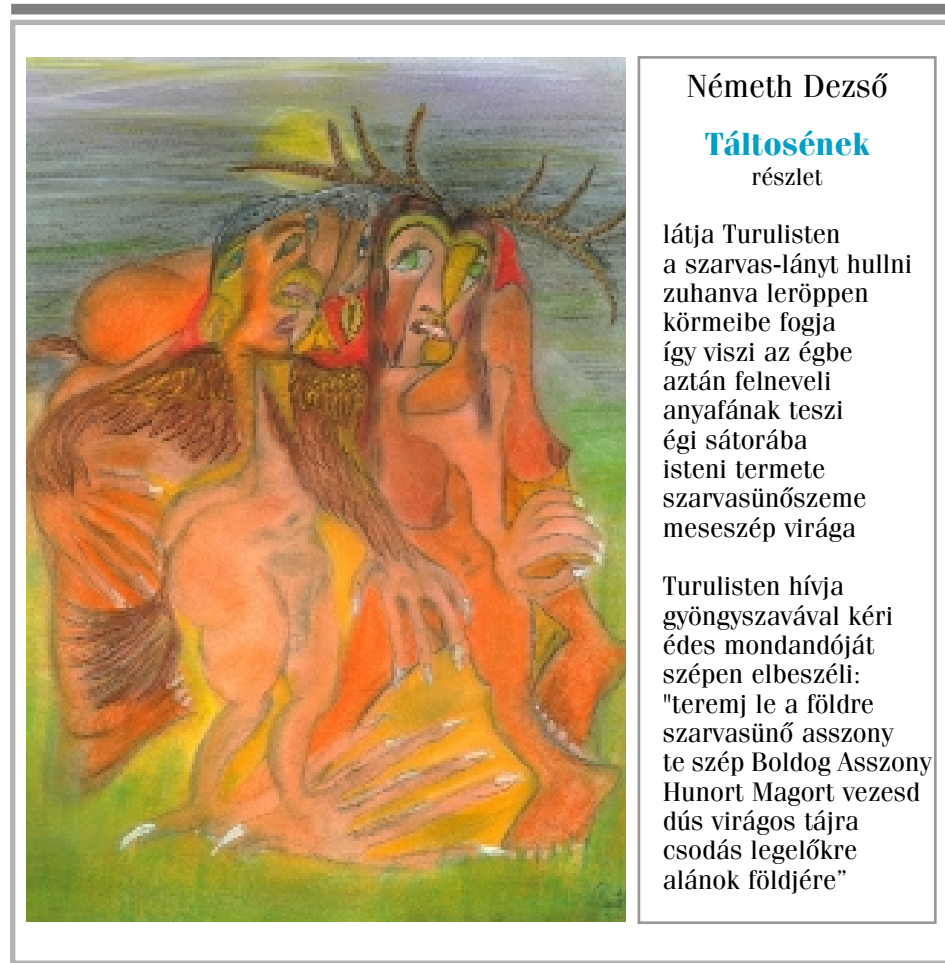
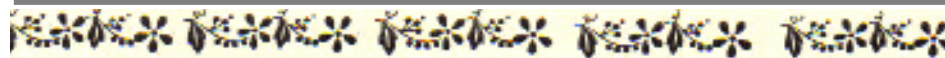
Se szocreál, se posztmodern.
Most is ugyanúgy születik a dal,
mint régen, ezredévek óta:
ahogy a gejzír tör elő,
ahogy felsír a csecsemő -
őserő
és diadal;
az énekes meg addig él,
amíg kimondja,
belehal,
ha elvetél.

Megálló

A Thököly út - Varsó utca sarkán
felnézek a negyedik emeletre:
otthon vagyok-e már?
Úgy látszik, igen, mert ég a lámpa.
De akkor ki ez az utcán ácsorgó alak,
aki még félórát utazik hazáig?
Emlékszel?
Két kőbárány legelt a Szitakötő utcán,
leheveredtek a sarki ház kapuja mellé.
Ha olykor bárányfelhőket látsz az égen,
hiába a mélabús furulyaszó,
vissza nem csalogathatod őket.

Kis **LANT**

IRODALMI FOLYÓIRAT

Németh Dezső

Táltosének

részlet

látja Turulisten
a szarvas-lányt hullni
zuhanva leröppen
körmeibe fogja
így viszi az égbe
asztán felneveli
anyafának teszi
égi sátorába
isteni termete
szarvasünőszeme
meseszép virága

Turulisten hívja
gyöngyszavával kéri
édes mondandóját
szépen elbeszéli:
"teremj le a földre
szarvasünő asszony
te szép Boldog Asszony
Hunort Magort vezesd
dús virágos tájra
csodás legelőkre
alánok földjére"

Németh Dezső
versei

Foszló időm levelei hullnak

elhagyott magamhoz
hívlak
időmagányom
őrzője legyél

tiednek mondhatok
nem tagadom
lakatlan vagyok
benned

nem tagadom
lakatlan vagyok
magamban

foszló időm
levelei hullnak
letagadhatatlan
életemre

Kiköltöm szememben a csillagokat

enyém maradtam
parttalan időben futok
fejem fölött felhőkbe csavarva
égnek a lázas csillagok

menekülök a pénzszeműek elől
elveszik tőlem magamat

szívemhez fogom az éjszakát
kiköltöm szememben
a csillagokat

A semmin kívül

a semmin kívül
minden lehetsz
legyártott eszeddel
reklámfejű ország
polgára vagy

szavazatodat kilúgozzák
belőled
szórólap-homlokod
mögött
halomba rakva
avasodnak
az
ígéretet

Talán ki tudnám bontani magamat

ha hat ujjal születtem volna
mint Ady
táltos költő lennék
s ki tudnám bontani
a számat
a hullámpapírba csomagolt szavakat
a reklám szatyrokba rakott életemet
talán ki tudnám bontani
magamat

Molnár Rita

Örökség

Már nem emlékszem
mi történt egykor,
nem maradt meg belőle
semmi...
Csak a görcs, a fájdalom
és a pergő évek
emésztő tengere.
Voltál, voltam, volt.
Gyötörtük egymást.
Most előjött a kínból egy árny,
kísértése rám talált.
Hozta magával
szikkadt réten a holtakat:
Így végzitek mind,
kik nem tudtok
holnapot találni
magatoknak!

Jött utána lengő,
kibontott hajjal
a cinizmus.
Végigsöpört és
porrá égette a
tárgyakat.
Nemes szellemekből
vigyorgó bohócot
csinált.

S most megmaradt emlékül
néhány ügyeskedő árny,
életem végéig firtatni
miben mikor mi
volt az én hibám.

Kulimár János

Táj több dimenzióban

Még nem csillog a smaragdzöld
színből surranó tiszta víz.
Hajnali köd száll alá a tavakig,
s roppant csendből terem az új íz.

Már nem szikrázik a porhó,
eke nyomán bomlik a fekete márvány.
Gyantaillatú fenyvesek között
avar alól ébred a tavaszi "járvány".

Turista indul, hátán otthona:
vágynom én is, hogy vele legyek,
hogy láthassam amint szép időben
kirajzolódnak a zempléni hegyek.

Évszázadok küzdelme tengernyi
vész és kalandot sodor e tájra.
Talán csak Cselebi a török utazó
emlékezne valami illanó bájra.

Föntről nadrágszíj a kanyargó Tisza,
partjára piros tetős falvak sora fér
hova turista késő este
ezernyi szép emlékekkel tér.

Tavaszi pillanat

Tavaszi hangok: semmivel nem
keverhető lágy melódiák...
Beszélget halkan egy fiú
s egy lány: két szerelmes kis diák

Hans-Guido Klinkner

**Gondolatok egy gesztenyefa
kapcsán**(Nachdenken über einen
Kastanienbaum)Évekig nőtt
bimbó és virágok
az éltés gesztenyén,
ott, irodájának ablaka alatt.Nyugdíjazása előtt,
egy aranyos őszön,
tűnt fel a fa, a férfinak.Ahogy a fa, úgy ő is
új évszakának küszöbén
áll, lombjától és termésétől
megválni készen.

A gesztenyefa marad.

Őt azonban "átültetik".
Ha tud, megpróbálhat
új gyökereket eresztetni.**Költő**

(Dichter)

A letűntet élesztik újra,
megragadva a termékeny jelent.
Időkorlátokat bírnak le ők -
gondolattársítással
a jövőbe vezető úton-Tollukat a képzelet elapadhatatlan
kalamárisába
merítve, újraírják szétmálló világot,
anélkül, hogy megsebeznek:
a költők.**Fordította: Bayer Béla**

Sárközi Árpád

Csupa feltételes módHa én juhász lennék
Csak kövér bárányokat nevelnék!
Azokat zöld mezőre
Szelíd pulikkal terelném!
Hús vízzel itatnék
Árnyas akolban deleltetnék!
Növesszenek dús gyapjúbundát!
Mert "etetni és itatni is kell
A barmot", ha nyírni akarjuk!Ha én birka lennék,
Csak ilyen gazdát szeretnék!

Ötvös László

Prófécia és szőlőmetszésA gazda nézi a szőlőtőkét,
és a venyigét, a termő ágat,
nem látja azonban a szőlőt magát,
a sejtelmes, életes titkokat:
Hisz alszik a tőke fél éven át,
majd ébreszti a tavasz szép fénye,
és sírnak a megsértődött vesszők,
mikor csinosít a gazda kése,
aki prófétaként világosan
látja a múltat, jelent és jövőt,
csodálja, hogy bajusz-karjával
átöleli szerelmesen a védőt,
jön a virág, s dúsul a szőlőfürt,
csoda, s leve nyújt isteni erőt!

Csillag Tamás

HegedűForró alföldi délután volt, amikor az élet-
unt rock & roll taktusai között felsírt a
hegedű. A sétáló utca moráját átütötte a
sírás, egy régi-régi dallam, valami fáj-
dalom, hogy magyarok vagyunk.A hegedűtok nyitva, benne kevés apró,
tüntető humánus a sárguló posztón...A járókelők kerülték a hegedűs tekin-
tetét, akinek rövid töprengés után újra
felsírt kezében a vonó. Gebec már
messziről hallotta a hegedűszót. Torkába
gombóc szorult, ahogy közeledett felé,
szeretett volna pénzt dobni a tokba,
szerette volna vállon veregetni a világot,
és azt mondani: javulj meg, világ, mert
ennek így rossz vége lesz... A hegedűs
újabb lassú dalba fogott, amikor Gebec
mellé ért... A tokban nem csörrent apró,
Gebec félrenézett, a világ pedig
ugyanolyan maradt, amilyen eddig is volt.A gombócból önvád, majd gyomorba
markoló öntudat lett, ami lépésről
lépésre erősebbé vált. Hirtelen elvisel-
hetetlen súllyal nehezedett szívére önnön
parányiségének tudata és a felismerés:
koszos, zsúfolt váróterem az élet, ahol
lassan elsorvad az empátia, és ahol az
ember csak a másik torkára lépve léphet
egyet közelebb gyarló céljai felé.
Szégyellte magát, pedig nem tett semmit,
csak emberként vesztegel ezen a
bolygón, mint annyian rajta kívül... Talán
egyszer...Barátja szavai rántották vissza a
valóságba:- Kurva meleg van, Gebec! Ülünk be
inkább a Kakasba, úgyis jövök neked egy
sörrel...**Szemétre való**Rosszak voltunk, Isten a
viharsarokba térdeltetett minket.Rosszak vagyunk. Nem tudjuk
értékelni hétköznapi kincseinket.Egyszerű szóval: élünk.
Biblia helyett újságolvasás,
rosszindulat, irigység,
születéskor belénk táplált káromkodás.Mégis szeretem így,
vaksin pislogva, őszinte hittel, így jó.
Showműsort bámulni,
reménykedve: érték még az ember.
Vagy szemétre való.**Életunt rock & roll**Tavasza van, a fákon rugdalózdó rügyek,
a házfalaknak szerelmet vall a nap...A hírekben bábozó miniszterek
ritkán, és egész másról vallanak.Butít a tv, magyar, nem magyar.
Az utcán emlékezés, tüntetés volt.Március 15. Isten élőben
játssza az életunt rock & rollt.

T. Fiser Ildikó

A Kék Hold

Egy fényes estén kedvesen
rám nézett tágra nyílt szemekkel
tojásból épp kibújt gyermekem
és megszólalt halkán, csendesen:
„De szép Kék a Hold anya
csillogóbb, mint valaha ”

Válaszommal nem siettem
visszavágni mégse kéne
szeretettel belémerültem
csöppségem mosolygós szemébe
két ártatlan kerek
ámuló őszinteségbe.

Megláttam benne azt,
mi ott ragyogott kéken
saját szemem, mint holdfényes tükör
és akkor megértettem végre
mindkettőnk szívében
a Kék Hold örökké tündököl.

Méz és köd

Az élet kosara tele van
méz ízű boldogsággal
és füst szagú csalódással.
Napsugár szeretettel
és ködös gyűlölettel.

Mint dér kora hajnalon,
úgy rakódik a szívre,
s oly hamar változik át,
mint fehér kristályt nyeli el
vízcseppként a föld.

Németh Erzsébet

Általában

Meghal...
Elhagy...
Vagy elhagyod...
Nem vagy rab,
és neked sincs
rabod.
Élsz!
Számolatlanul
tied a percek,
nem érdekes,
hogyan ülsz lóra
miattad a herceg.
Emlékek csörögnek
zsebedben,
- inflálódik az Élet -
egyre kevesebbet érnek.
Nézeteket
próbálsz magadhoz,
és jobban megméred szavad,
mert érzed a súlyát,
s azt, ami belőle marad.
Átszabod viszonyaid,
megváltozik benned
a divat,
már csak azt kéne tudni,
rájönni egyszer:
hogyan vagy?
Mi ez a színház?
Díszletek?
S a lepergő darab?
Ki írta?
Miért?
Mire tán véget ér:
felismerheted magad!

Bayer Béla
fordításai**A KEDVES KÖZELSÉGE**

J.W.Goethe

Rád gondolkodom, ha a Nap sugára
felcsillan a tenger felől,
Rád gondolkodom, ha a holdfény
forrás vizekben tündököl.

Téged látlak, ha por-köd lebeg
a messzi utak felett,
s téged, ha egy éji ösvény
vándora imát rebeg.

Téged hallak, ha tompa morajjal
életre kelnek a habok,
gyakran járok a néma berekbe
hol minden szótlan, s magam is hallgatok.

Nálam vagyok, még ha oly távol is vagy,
hozzám mégis közel,
hamarosan leáldoz e nap is,
reám borul a csillaglepel.
Ó, bárcsak itt lehetnél!

(németből fordította: Bayer Béla)

ÚJ SZERELEM

Josef von Eichendorff

Egy szív, az én szívem, miért oly vidám,
telin izgalommal és sugárral
mintha jönne a szirteken által
az évszakok szépe, tavasz madám?

Mert egy kedves leány újra, megint
érező szívemet szívéhez vonja,
csacsogva illan tegnapi gondja,
Föld szeme csínnyel az égre kacsint.

Nálam most minden ablak kitérve
belibben szobámba a külvilág
a szellőkkel cicázó barkaág,
a tavasz e lágyléptű futára.

Odebenne aligha maradhat veszteg
keblemben élcesen csendül a dal,
mely ébredő legelőt kitakar,
visszhangja boldogan felelelget.

Uccu, nosza, várnak az utcák,
emberek rajzanak ide-oda,
felpattan valahány tél kaloda,
mivel a boldogságomat látják.

MONDD...

Rainer Maria Rilke

Egyszer ha majd végleg el kell válnunk,
mondd, elaludni tudsz-e nélküle,
hogyan magam mint hársfalomb levele
terebéllyel reád ne hajoljak?

Anélkül, hogy itten őriznélek,
altatódalt szavaimból szöve,
kebleiden s tagjaidon pőre
ajkaimmal néked ne hódoljak.

Anélkül, hogy magamba ne zárnam
mindazt mi te vagy, egyes egyedül,
midőn köréd az Édenkert feszül,
csillag-ánizst öledbe ne szórjak.

(németből fordította: Bayer Béla)

Baráti Molnár Lóránt

versei

Utolsó állomás

... és lemaradsz holnap,
akár egy vagon
a tovarohanó kocsisorból, -
- zörögsz, kattogsz a síneken,
a pályarendező rád se gondol...
És tudod: tele vagy teherrel...
(Elhúz melletted egy gyorsvonat)
Ki sem raknak. Végül egy reggel
megmériki tiszta súlyodat -

Nicola

In memoriam Máté Péter

Nyugtalan dobverő-kínban
szíved nem lüktet, nem remeg:
Holnap én is kimondom a szót -
- szikla-keményen - "Elmegyek!"

Éj-sötét, világ-nagy magányban
örökre zárva szemed ablaka;
Mert elmúlt, ím, a lázas ifjúság -
- és bezárult végleg dalaid kapuja.

Merre mentél a halál sötét útján? -
- Egy nemzedék várná válaszod...
(Valaki jár az éjszakában...-
- Nicola? - Arcán csönd ragyog...)

Kőműves Kelemen

Ifjú szívekben élek*

Átkok rontások csillagok
létünk felemás csodái
egek-egek fénylők magasodók
kezeknek dózsakaszái
egek tág egek álom-repülők
madarak velük kellene szállni

szétzúzott hitek igaza
lézerrel lőtt irgalom
árkos az idő golyónyoma
barázdált arcomon
megharcolt megtalált igazam
smaragdért aranyért sem adom

(mint új Kőműves Kelemen
gondolat-építő voltam
mindig gyűrődő új Sziszifuszként
eszme-sziclákat hordtam
holnap "ifjú szívekben élek"*
baj rontás nem fog már rajtam
ereimben vers lüktet és dal
szívem dobogásában
győzhetetlen vers dal van
íme az én nagy hatalmam
mert "ifjú szívekben élek
s mindig tovább"*
így leszek múlhatatlan
leszek majd halhatatlan

(*Ady Endre: Ifjú szívekben élek)

T.Ágoston László

Pótnászút

Hárman álltak a megállóban autóbuszra
várva. Pista, a kefefrizurás, kigyúrt izmú,
jóképű, harmincas fiatalember, Feri, a
dérütötte ötvenes, meg Zsiga, az ülepig
érő homlokú, nyugdíjba készülő veterán.

- Könnyű már nektek - folytatta a telepen
kezdett disputát Pista.- Zsiga bátyám, te
jövőre veszed a kalapodat, és ki se ejted
többé a szádon a Klim Kft nevét. A postás
minden hónapban a kezeckébe számolja
a dohányt, és süttetheted a hasadat a
napon.

- Ami a Klim Kft-t illeti, most se gyakran
mondogatom a nevét, mert beletörök a
nyelvem. A napozás meg attól függ, mek-
kora lesz a napfény adója. Mert a vízért
már fizetünk, a levegőért is kiróják ránk
a környetterhelési adót. A napfény ma
még ingyen van, de hogy mennyiért adják
holnap?...

- Mi akartuk, hogy így legyen - kottyant
közbe Feri. - Mi akartunk nyugatra
utazni, mi akartuk a szabad vállalkozást,
a több párt rendszert, meg a szólás-
szabadságot, meg a...

- Olyan dolog ez, Ferikém - vágott közbe
a fejét ingatva az idősebb -, mint amikor
az ember elkezd udvarolni egy gyönyörű
kislánynak. A fene majd megeszi, hogy
megfoghassa végre a kezét. Az meg gon-
dol egyet, és puff, beleül az öledbe, és
kiderül, hogy nincs is rajta bugyi. No,
akkor te mit képzelsz róla?

- Nagyon érdekes hasonlat, bár én...

- Látjátok, itt ütközik ki a generációs
különbség - nevetett föl Pista. - Amíg ti
vágycoktoltok, meg képzelődtök, én gyorsan
megdugom, aztán majd kiderül, mire

volt jó az egész.

- Az, aztán mehetsz a bőrgyógyászatra...
Ezért van köztetek olyan sok aidses, meg
mindenféle nemi betegség...

- Lehet, bár ti se voltatok jobbak nálunk.
Az viszont biztos, hogy a ti tempókkal
soha nem jutnánk túl a kézfogáson. Még
hogyan kézfogás? - akadt el a szava. -
Látjátok azt a csajt a túloldalon? Apám!...
Ha azokat a dudákat kézbe veszi az
ember, akkorát szólnak, mint hajókürt az
esti ködben... Ezt nem szabad ilyen
messziről nézni. Viszlát! Ha reggel netán
késnék egy kicsit, tudjátok be annak,
hogy léket kapott a hajó, és éppen süllyed.
A kapitány meg ott áll a parancsnoki
hídon és szalutál.

- Szélhámos - jegyezte meg félhangosan
Feri, s az elrohanó Pista után nézett. - Az
előző munkahelyéről is ezért rúgták ki.
Összeszűrte a levelet a főnöke barátnőjé-
vel. Pedig állítólag nagyon csinos élettár-
sa van. Én ugyan még nem láttam, de a
Forgóné ismeri. Ő mondta.

- Lehet, hogy szélhámos, de jó szemem
van. Az a nő még az én véretem is
fölpezsdítette. Látod, ez az élet legna-
gyobb igazságtalansága, hogy az ember
teste előbb öregszik, mint a lelke. Én
bizony még el - elnézegetem a lányokat.
Lehet, hogy szót érteni nem tudnék velük,
de tetszenek.

- Inkább mondd úgy, hogy tetszenének.
Azt hiszed, én nem így vagyok velük?
Csak hát a mi korunkban már nem illik
ezt kimondani. Volt idő, amikor én is
hasonlóképp futottam a dudák után, meg
minden, de ma már... Egyszer nagyon
pofára estem. Régen volt már, több mint
húsz éve. Akkoriban nagy divat volt a
disco. Éppen két házasság között voltam,
facér harmincas. Nyár volt. Balaton, min-

den dugig üdülőkkel. Alig lehetett bejutni a discóba. Volt egy ismerős pincér, ő vitt be. Táncolgattam fúvel - fával, próbálkoztam... hát valahogy úgy, mint ez a Pista gyerek. Egyszer csak hallom ám, hogy a hátam mögött beszélgetnek a srácok. Egymásnak mondják, de úgy, hogy én is halljam. Azt mondja az egyik: "Ez az ősz, öreg csávó le akarja nyúlni a csajomat." Elég korán elkezdett mákosodni a hajam, lehet, hogy idősebbnek néztem ki, a koromnál. "Ez?" kérdi a másik. "Belekössek? De aztán gyertek ti is, nehogy egyedül maradjak!" Hátranéztem, voltak vagy hatan. Először arra gondoltam, hogy majd én megmutatom nekik. Aztán arra, hogy mi lenne, ha beszélnék velük? Végére is... Aztán fizettem, és elmentem haza. Nem jöttek utánam. No, akkor voltam utoljára discóban...

- Hát ez az - sóhajtott föl Zsiga. - Mindennek megvan a maga ideje. Csak az a baj, hogy nem akarja elhinni az ember, hogy az övé már lejárt.

- Ez a másik bökkenő, az idő. A gutaütés kerülget, amikor elkezdek udvarolni az asszonynak, ő meg elhesseget, hogy még meg kell csinálni ezt, meg azt, meg majd este, ha elalszanak a gyerekek... Amikor meg végre ágyba kerülünk, megsimogatja az arcomat, ásít egy nagyot, bejelenti, hogy hulla fáradt, "aludjunk, apukám!"... Aztán elfordul, és már fújja is a kását. Én meg csak nézem a plafont, és nem tudom eldönteni, hogy áldott jó asszony a nejem, vagy már megint hülyére vettek... Volt idő, amikor én is bevágtam a durcást, fölöltöztem, aztán csak két-három nap múlva mentem haza. Haragudott, hát persze, hogy haragudott. Azt hazudtam neki, hogy eszméletlenül ittuk magunkat a haverokkal, azért nem tudtam haza-

menni. Azok meg természetesen igazoltak. Aztán vettem neki egy csokor fehér szegfűt, mert az volt a kedvence, és helyreállt a béke. De ahogy így viszsza gondolok, lehet, hogy sejtett valamit, mert ha komolyabban összedurrantunk, néha fölelegette a kurváimat. Nem név szerint, csak úgy általában. Én meg behúztam a nyakamat és úgy tettem, mint aki nem is hallja. Jól kerestem, haza adtam a pénzt, a család nem látta kárát. Volt némi mellékesem is, amiről nem szólt a fáma. Most már így hatvan felé, hazafelé el is lustul az ember, megkopik a vadászszenvedély. Megnézem, hogyan nézném, de tudod fájós lábbal már nehezen ugrik a bolha... Hát ezt jól megbeszéltük, nézd, jön is a buszom! Viszlát holnap! Kíváncsi vagyok, mire jut ez a Pista gyerek.

- Ne félj, elmeséli, csak győzd hallgatni a történeteit!

Zsiga busza is hamarosan megérkezett, még ülőhely is akadt rajta. Kettős ülés, az ablak mellett egy mosolygós arcú, középkorú nővel. Ahogy ült, kissé fölcsúszott a szoknyája, kivillantak a térdei. Kifejezetten csinos, sőt kívánatos - állapította meg a férfi, s gyorsan letelepedett mellé, mielőtt még más elfoglalta volna a helyet.

No, vén kandúr, most legeltetheted a szemedet - berzenkedett magában -, mert többre úgy sem futja a kurázsídból. Attól félsz, hogy lebácsiz, ha megszólítod. Aztán meg itt süllyednél el szégyenedben, ha meglátná, meghallaná valaki ismerős. Arról nem is beszélve, micsoda botrány kerekedne, ha megtudná a család. "Micsoda? A papa leszólított egy nőt a buszon? Az ő korában? Te jószágos Isten! Orvos látta már?" A legifjabb Zsiga, a tizenhat éves kisunoka viszont ártatlan

Bíró László

Betűk a sínen

a villamosvonalakon hol ú hol ő betűk közlekedtek
miközben a parkon átsétáló embereket
nyitott fedelű hexameterbe
gyömöszölte egy lelkes szonett

a szétmálló rothadó délutánon
valaki timsóval kente be a várost
a tereken alig ragyogott néhány arc

az út menti színházban éppen
Victor Hugótól a Nyomorultakat játszották
az egykedvű dolgok s a szegénység gödrei között
botladozott néhány szakadt ruhás mai Deák Ferenc

Sejtelmes sakk

mint egy szelet tegnap szelt kenyér
szívkamrámban szikkad a remény
miközben arrébb egy mondatban alvad
a véstői és a nagyszalontai éj

kertemben szorgoskodik Arany és Sinka
hol szavakat hol hangsúlyt művel a két költő
a csillagzománcú pillanattartályból
valami csorog folyik a múlt folyik a jövő

vénámba teleírt papírhajókat eregetek
hogy vigyék el szerte a híreket
sejtek és sejtelmek sakktábláin
könnyen múlnak és hullnak az emberek

Lelkes Miklós

MENEKÜLÉS

Csak menekülés, hit, s hitetlen ének,
ígergetése aranyló meséknek,

menekülés a lét-játékú álom,
jótett, rossztett e szétfutó világban,

csak menekülés, amely mindig késő:
közeledéskor az a Messzeség nő.

Menekülés a Vers is, pillanatra
rád-rátekint istenszép csillagarca,

s ilyenkor egy-egy időtöltre érted
magad, múltad, vágyad, menekülésed,

s a titokról is, hogy Titokba zártan
él börtönében: végtelen világban.

Ó, Menekülés! Kertek, tulipánok...
Tavaszirosban álmotam az Álmot.

Kelyhetekben szív életszíne égett,
Hollandusföldről idehozott szépek,

s délceg toronyból délidő harangja
riasztott rá lángoló hógalambra,

majd kéreg-múltjuk nagy fák megmutatták,
s nem éreztem még zsákutcák uralmát...

Ó, Menekülés! Végesnek reménye,
utadnak olykor Csillagvers az éke,

egy Csillagvers, s egy isten csillagarca
reményt vezényel néhány pillanatra...

Csillagisten, Fény a fénytelenységben,
áldd meg könnyseppes-bús menekülésem,

áldd meg e menekülést önmagamba,
volt tavaszba, gyönyörű Tavaszodba!

Nem kell semmi, csak az a volt-volt Ének,
mely hinni tudta azt a Messzeséget,

Hitetlensége kell az Örök Rosszban,
s Hite rosszat legyőző Csillagodban,

bízó Hangja, mely rokona a Fénynek:
Éneked, Fényed, Hited, - Messzeséged,

az Ének tükre, melynek vágya Vágyad,
s visszaadja az Embert - önmagának,

az Ének, melyen most csupán nevetnek
Nagy Piacán lélekben szennyeseknek,

s míg hazug jelkép ámitja a népet,
ördöggéz formál népből csőcseléket.

Nem kell más, csupán az a volt-volt Ének,
égyillata az édenkerti szélnek,

szabad piros, a virágkelyhek éke,
piros szíveknek egykor-volt Reménye,

Ének, amelyből árad fenti Fenség,
s egy vágyott Haza hangja visszacseng még...

mosollyal kérdezné: "Legalább jó csaj
volt, papa? Olyan belevaló, amelyik
megéri?"

A nő elmélyülten nézett kifelé az
ablakon, mintha erősen gondolkozna
valamin. Olykor bólintott egyet, aztán
megrázta a fejét. Végül odafordult a fér-
fihez és megfogta a kezét.

- Megvan. Zsiga bácsi. Ugye maga a Turi
Zsiga bácsi? Azért ült mellém, mert
maga is megismert.

- Tényleg, nagyon ismerős, mintha már
találkoztunk volna valahol, de ha a-
gyonütnek se tudom megmondani, hol.

- Ejnye, Zsiga bácsi... Hát nem emlék-
szik? Maga művezető volt az esztergá-
lyosoknál, én meg beíróként az üzem-
irodán. A Zsuzsi...

- Tényleg - ütött a homlokára az öreg - a
kis Zsuzsi, a Toma Zsuzsi... Jól mon-
dom, ugye? Hát annak már van vagy hu-
szon... hány éve is?

- Huszonhárom. Délceg, szigorú, de
igazságos ember volt a Zsiga úr. Mindig
így emlegettük. De hová lett a kis kefe
bajusz? Az a kackiás kefe bajusz?

- Levágtam. Kopasz fejhez nem illik a
kefe bajusz. Te meg olyan vékony,
hosszú hajú kislány voltál... Döglöttek
utánad a srácok...

- Azóta húsz kilót gömbölyödtem, és le-
vágattam a hajamat. Így jobban tetszem
a fiaimnak. No, meg az apjuknak is -
tette hozzá hamiskás mosollyal.- Bocs,
de a következő megállóban leszállok.
Kiengedne, Zsiga bácsi? Úgy örülök, hogy
találkoztunk - csicseregte, s búcsúzóul
egy pusztit nyomott az öreg arcára. Ő
meg csak állt az ülés mellett ünnepélyes
pózban, mint akit most ütöttek lovaggá,
s nem értette, miért viselkednek úgy a
többiek, mintha mi sem történt volna.

A feleségét a konyhában találta. A tűz-
hely körül sürgölődött, mint ahogy min-
den este szokta. Mögé lopakodott, hun-
cutkodva megpaskolta a fenekét, majd a
nyakába cuppantott egy leheletnyi
csókocskát.

- Szia papa! - fogadta az asszony.-
Loncsos vagyok, gőzbe főlök. Tedd
magad kényelembe, rögtön tálalok!

- Mindent a testnek, a lélek meg
éhezzem?

- Mi kéne a te árva lelkednek, Zsigmond?
-Te kellenél, édes lelkem, téged szom-
jazlak immár harminc éve.

- Jól ismerem a te nagy szomjúságodat,
oltogatom is ahogy tőlem telik, de lásd
be, Zsigám, hogy én is csak egy szeren-
csétlen pária vagyok, aki nappal dolgo-
zik, este vacsorát főz, de közben a
gyerekek, de közben az unokák, meg a
lakás szalad, mosni kéne, takarítani
kéne... Soroljam tovább?

- Ne sorold, Sáriká, ismerem a reper-
toárt. Csak tudod az a baj, hogy
miközben a kifogásokat sorolgatjuk, el-
fogy az életünk. Ki tudja, hány jó évünk
van még hátra, amíg örülhetünk egymás-
nak? Ma még minden a miénk, de ki
tudja, melyik napon jönnek a jajok, meg
a bajok, a betegségek, és nincs tovább.
Ha meggondolom...

- Rendben van, Zsiga, nem titkolózom
tovább. Csak a vacsoránál akartam
elmondani, de kikényszerítetted belő-
lem. A megismerkedésünk évfordulójára
béreltem egy szobát a hegyekben.
Elismerem, igazad van. Itt az ideje, hogy
itt hagyjunk csapat - papot, és elutaz-
junk arra a bizonyos pónászfútra, amit
már évek óta tervezgetünk.

És eljött a nap, amikor elbúcsúztak a
gyerekeiktől, unokáiktól, átadták a kul-

csot a szomszédnak, aztán felbúgott az öreg Fiat motorja, és vitte, vitte őket a nászúton fölfelé, egészen a csillagok alá, ahol már senki más nem volt, csak ők ketten. Az erdő mellett, a nagy sziklák tövében, ahol a hús forrás fakad, egy szép kis rét nyújtózott tele virággal. Volt ott pipacs, meg szarkaláb, bazsarózsa és tulipán, sőt még árvalányhaj is lengedezett. Zsiga leállította a motort, kézen fogta gyönyörű aráját, és átsétált vele a rét fölött. Lebegtek, miként az angyalok. Olykor letéptek egy-egy virág-szálat, csokorba kötötték és sétáltak tovább. Sári hajába tűztek néhányat, de jutott Zsiga gomblyukába is. Tarka tollú madarak nászi dalokat énekeltek a fák ágain, s őzgidák ugrándoztak az üde zöld fűvön.

A kis patak lejjebb hús vizű tóvá szélesedett, s nászruhába öltözött vadkacsák kergetőztek fölötte. Szárnyuk vége olykor megkarcolta a vizet, s bohókás rajzokat csalt a párában úszó víztükrökre. Pisztrángok lubickoltak nagyokat csobbanva, s elmerültek az áttetsző kristály habokban. Zsiga és Sári szó nélkül fogták egymás kezét, és ábrándozva sétáltak a tóparti ösvényen. A vízparton márványból faragott padocska állt. Pont akkora, hogy két összebújó szerelmes elférjen rajta. Amikor leültek rá, s összeért az ajkuk, kelet felől fölkel a Nap, és szivárvány feszült a tó fölé. A vízről visszapattanó sugarak halk zenét varázsoltak a fák ágaiból és megpihentek a padocska lábánál. Zsiga végigsimította Sári haját és a víztükrökre mutatott. Két ifjú ember képe tükröződött benne. A férfi hollóhajú, délceg, orra alatt holló fekete a kefe bajusz. Az asszony karcsú, mint a nádszál, s szóke haja a derekát

veri.

- Látod - mondta a férfi -, ezen már nem ronthatnak az évek.

- Se a jajok, bajok, betegségek - válaszolt az asszony mosolyogva.

Hárman álltak a megállóban autóbuszra várva. Pista, a kefefrizurás, kigyúrt izmú harmincas fiatalember, Feri, a dérütötte ötvenes, meg Zsiga, a nyugdíjba készülő veterán.

- Találkoztam tegnap egy nővel - mondta Pista. - Apám, az olyan baba volt, hogy elcsordulna a nyálatok, ha meglátnátok. Ha ez bejön, biz' Isten adok Szent Antalnak egy százast.

- Ha így haladsz, előbb - utóbb összejön Szent Antalnak egy egész templomra való - ingatta a fejét Feri. - A te oltárodon meg elég a szent család.

- És előbb - utóbb rájössz majd te is - toldotta meg Zsiga -, hogy nem a százast meghódítani művészet, hanem az egyet kiválasztani és megőrizni. Csak az a baj, hogy mire az ember ezt megtanulja, elég az élete.

Keresztúri Mária

TÁVOLSÁG

Úgy szeretlek
mint a Hold, a Nap, a csillagok,
kik ölelni nem tudnak,
de fényük rád ragyog.

Ne szeress...!

Balgaság szeretni
Napot, Holdat, csillagot,
kik ölelni nem tudnak,
csak a fényük ragyog.

egyre kevesebben gyakorolják a testek ékírását az őszintén szenvedélyes ölelést s azt is csak néhányan látják be hogy a múmámor szédítő magaslatain veszélyes karzat a korhadó jellem mindent az érdek hajt a száguldó anyagi világ szélvédőjén könnyen elmaszatolódik az ember félek hogy ránk dohosodik ez a rideg modernség ezért lelkeim nyitott sebein át most kiszellőztetem az életet

Kis magyar matematika

akár huszonnyolc Mohács is elfér egy CD-én nekünk magyaroknak egy is sok(k) volt a történelmi atlaszon békeidőben a fájdalom sebessége két és fél csomó az örökaktív idő ugyanazzal az egy tollal írja le sorsunk két végpontját születés és halál az emberiség groteszk zsebtükrével néha az örületig leegyszerűsíti az életet nézzük a nagy etetést a tizenkét horoszkóp-istállóba naponta abrakot szórnak a jósk a féligazság furcsa ajzószer öt perc alatt átjárja lényünk a mámor talányos mítosza ábrándozáskor előbb cölöpöket verünk majd több kilométer mézesmazzal tekerjük körbe az otthont s a várost a valóságban bármi megeshet a szorgos forintzseni millióit görgeti mások kisebb tételekkel játszanak de minden a számok körül forog például a szép nőről levehető két blúz meg egy szoknya ám egyszerre tíz matematikus is kevés ahhoz hogy megfejtse sejtjeink hányadik hatványa a hús és hányadik az eszme

Gyurttán az Erkel Ferenc kohóban
magas hőtartalmú hangjegy-brikettből
hatalmas tüzet rak a Himnusz
míg arrébb a Reinhardt teraszán
Simonyi Imre választékosan káromkodik

Észtó határában
irka-nyáját őriz Sinka István
s déltájban a tűz körül rotyogó ballada-pörköltet
könnyeivel öntözi a költő

Heghalmon az automobil-szívű Szisz Ferenc
reflektorainak sugárkezelésétől gyógyul
a sérülékeny élet

Közösladányban az Eszme típusú légszekrénybe
bárki bármikor benyithat hogy megnézzé
Tüköry Lajos 1848-as huszármítoszát

Témaványán egyazon bokor tövében tollászkodik
a tűzok-testű szerda és
a Ladányi Mihály nevű én-kalitkából
szabadon engedett magasröptű mondat

Dumapestén az anyanyelv rohamkocsija
József Attilát és Orbán Ottót
együtt szállítja a halhatatlanságba

Szellőztetés

a technika virágkorában
homlokom monitorán mindig célba ér
a múlás villanylevele a ránc
s ma már az is teljesen szokványos dolog
hogy egyik-másik honlapról letölthetők
a tudat-sötétítő drapériák
minden korszerűsödik
a maffia-akváriumban hal nélküli pénzek úsznak
elmaradnak a tradíciók

Dr. Domonkos János

Tebenned bíztunk...

Szenci Molnár Albert szellemi hazaszeretete

A Felvidéken Pozsonytól Nagyszombat irányába autózva szép magyar vonatkozású emlékekre találunk. A terület Trianon óta Nyugat-Szlovákia része, ám Cseklészen még áll a szebb napokat megélt Esterházy-kastély, amelynek nagyméretű, háromtornyú épületét gróf Esterházy József tervezette Fischer von Erlachhal barokk stílusban, majd 1756-ban Fellner Jakab építőművésszel alakították át, rokokó stílusban.

Magyarbél is kastélyáról volt nevezetes, Gróf Csáky Imre püspök építtette 1722-25 között, Hildebrandt egyik tanítványával. Négy saroktornya, egy főtornya, pazar lépcsőcsarnoka van és dísztermében korabeli freskók láthatók. Ma Szlovákia egyik legnagyobb méretű barokk kastélya.

A közelben tízezer lakosú városka következik: Szenc, Szenci Molnár Albert (1564-1634) zsoldárfordító, nyelvtudós, utazó szülőhelye, ahol örömeinkre a közelmúlttól utca viseli a nevét: Molnár Albert utca; a főtéren pedig egy "török ház" nevű reneszánsz épület (1552). Különös nevezetessége még Szencnek a fokozatosan nagyobbított Napos-tó, amely Szlovákia Balatonjának számít; e fürdővárosnak számító település tavát már egy 1252-ből származó okirat is említi.

Szenci Molnár Albert életének hat évtizede arra az átmeneti időszakra esik, amelyet későreneszánsz, vagy későhumanizmus korának jelölünk.

Ekkor bontakozott ki az ellenreformáció, erősödött meg a katolicizmus, fejlődött ki a barokk, mint művészeti irányzat.

Ő főként anyanyelvén, fordításokkal, szövegkiadásokkal, a humanista filológia és tudományosság eszközeivel igyekezett a magyarság kezébe adni olyan műveket, amelyekben szerinte hiányt szenvedett, éppen a protestáns tanok védelme-megerősítése érdekében.

Ősei székelyek. Nagypapja, apja molnár volt: nevükben is mesterségüket viselték. A keresztségben Albert nevet kap, apja örömeiben a molnárok jelképét, szeker-céjét is kezéhez érinti, hogy mesterségének folytatója legyen... A fiú azonban nem lett se molnára, se polgára Szencnek, de lett tudós professzora német és holland egyetemeknek és lett a legtöbb kiadást megért magyar nyelvű könyv, a protestáns zsoldáros könyv szerzője. 1604-ben elkészített magyar-latin szótárát személyesen vitte Prágába, Rudolf császárnak. Itt találkozott és került barátságba Keplerrel, a kor híres csillagászával. 1606-ban fejezte be élete fő művét, Dávid zsoldárainak verses fordítását. Az ótestamentumi zsoldárok különösen kedves énekei lettek a kálvini egyháznak, s mindenekfelett a magyarországi kálvinistáknak. A XC. Zsoldár máig Szenci Molnár Albert verselésében tündöklök:

*Tebenned bíztunk eleitől fogva,
Uram, Téged tartottunk hajlékunknak,
Mikor még semmi hegyek nem voltak,
Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva:
Te voltál és Te vagy, erős Isten,
És Te megmaradsz minden időben.*

Szerencsés sorsa, hogy már gyermekfej-

jel jelen lehetett a 16. századi Magyarország monumentális írói és kiadói vállalkozásánál, a vizsolyi biblia nyomtatásánál. Belföldi vándorlása során akkor tartózkodott Göncön, amikor Károli Gáspár vezetésével a környékbeli prédikátorok és tanítók összefogásával készült a teljes magyar biblia szövege. Molnár Albert diákként is szerény részt vehetett a nyomdai munkálatokban: "...lábánál forganék az becsületes embernek, Károli Gáspárnak, az gönci prédikátornak, aki fő igazgatója volt az kinyomtatásnak, és engem gyakorta az visoli nyomtatóműhelybe küldött az őtőle írott levelecskékkel..."

Az 1590-ben elkezdődött külföldi peregrinációja (vándorlás) - kisebb megszakításokkal - 1624-ig, ötven éves koráig tartott. Végigjárta a kortársai által is látogatott egyetemi városokat, s alkalma volt személyes kapcsolatba kerülni a kálvinista reformáció nagy alakjával. 1612-ben, a Biblia másodszori újrakiadását követően családjával hazatelepült. Először Batthyány Ferenc udvari prédikátora lett Rohoncon s végül Erdélyben Bethlen Gábor parancsára elkészítette és megjelentette Kálvin Institutio-jának magyar fordítását is, a zsoltárfordításhoz hasonló, hézagpótló teológiai kézikönyvet adva a protestáns prédikátorok és hívek kezébe.

Felismerte mivel segítheti Magyarországot és Erdélyt, hogy legalább a művelődés területén felzárkózhassék a művelt európai nemzetekhez. Méltán mondta magáról, hogy "ez nyelvnek nem utolsó ékesítgetője vagyok". Helye valóban ott van a nagy magyar költők és írók között.

Kolozsvár híres temetője a Házsongárdi

temető. Itt nyugszik a magyar irodalom és művelődéstörténet számos nagy alakja, köztük Szenci Molnár Albert is. Szegénységben, elfeledve halt meg. Zsoltárfordításai, szótárai, művei az évek folyamán nagyszámú új kiadást értek meg.

Szenci Molnár Albert az elsők között volt, akiben a nemzeti érzés mint szellemi érték öntudatra ébredt. Ha kellett, feláldozta külföldi sikerét és magasabb nyugati életformáját, hogy a nemzeti kultúráért küzdhessen. Önálló teológiai rendszere és munkássága nem volt, de a változásokra, problémákra érzékenyen, tanítani-használni akarva fölismerte kora szellemi igényeit. Műveltségét és fordítói tehetségét bátran állította azok szolgálatába.

A nemzet szellemi önmagára eszmélésének első felkiáltójele Molnár Albert megdöbbentő élete - fejtegeti Szerb Antal. Amint karunkról csak akkor veszünk tudomást, amikor fáj, a szellem fordulatát is akkor tudja lejegyezni a figyelő történelmes, amikor egy emberben betegséggé lesz az, ami addig emésztve, de hang nélkül gyötörte a közösséget. Szenci Molnár Albert, mint Négyessy mondta, *"az irodalom szenvedélyének tán első rabja magyar fajunkból. Fanatikusa, áldozata, nemes értelemben vett futóbolondja az új irodalmi tudatnak, az új, szellemibb Magyarországnak"*.

Kiemelkedő műve építésében Szenci Molnár nem is gondolt magyar segítség-re. Nyugat segítségével kívánta Magyarországot Nyugattá tenni. Német fejdelmek, és könyvkiadók adományából német földön nyomtatta ki magyar könyveit. Egy áhítatos német kiadó meg

Magyari Barna versei

Tornyok között

Nagyszalontán a Csonkatorony és a mókatorony között
néha olyan hasztalan forgott életem
mint egy feldöntött bicikli kereke
mégis gyönyörű volt amikor
a konok valóság felszíne alatt
a szívemig vezető titkos lejárát megtelt szeretteimmel
hogy ne legyünk sötétben
a bájos kislányok fogaik parányi elemeivel
helyezték üzembe a fénylő mosolyt
a hangsúly-hallból Arany János
kitartóan hordta nekünk a székeket
hogy igazi magyar akcentussal üljük végig mindazt
ami a kisebbségi megpróbáltatásból hátra volt
fals tézisek záporozó suhintásai között
a nemzeti himnusz hüvelyében őrizgettük
légféltettebb kincsünket a történelmi hazát
a lélek körüli ligetben
esténként nagyokat sétálgattunk
én néha kézen fogva mentem egy lánnyal akár a többiek
máskor a mindenség fogott karon flörtölt velem
ha csókolóztunk beleláltam a költészet szájába
s örömmel tapasztaltam a nyelv még mindig ép

már húsz éve eljöttem

messze a múlt

a Csonkatorony Nagyszalontán továbbra is ötszintes

és tavaly teljesen felújították

a móka torony viszont egyre rozogább

de azt nem hiszem hogy a versekkel körbeállványozott

derűt tatarozni bennem egy kőműves sincsen

Agymagyarországi képeslapok

Vajszalontán tejből van Arany János

ezért a Toldi zsírtartalmát

hetente háromszor mérik a szigorú ellenőrök

látása mégis teljesen megszűnjék, és - csodák csodája! - csak a test bénult meg, az agy is kifogástalanul funkcionált. Egyszerűen érthetetlen volt, hogy a beteg még él.

Konzultáció konzultációt követett, a világ minden tájáról érkeztek híresebbnél híresebb nagytudású professzorok, de azok is csak csodálkozva és tehetetlenül álltak a beteg ágya fölött.

Az esetet, az öregember nevét szárnyára kapta a média, róla cikkeztek az újságok, az ő fényképét mutatták a televízió különböző adásaiban, a fél világ arról beszélt, hogyan lehetséges egy halottnak mégis élni.

Aztán időzített bombaként robbant az újabb hír. Az öregember egy korábban vásárolt lottószelvényéről kiderült, hogy a megjátszott számok milliókat érnek, az idős férfi egyik pillanatról a másikra az ország leggazdagabb emberei közé sorolhatta magát.

Most már nem csak orvosprofesszorok, de kérelmezők és sohasem látott rokonok is ott sündörögtek betegágya körül. A felügyeletét ellátó orvosok ekkor tapasztalták az első rendellenességet a szív működésében is. És ebben már semmi rendkívülit nem találtak.

Az orvostudomány szakértőinek egybehangzó véleménye volt, a beteg nem húzza sokáig. Ezúttal nem is tévedtek.

Az öregember már rég nem mozgott, most már beszélni is képtelen volt, csak elhomályosodó szemei cikáztak jobbra-balra. Senki sem tudta, forgolódo szemével azt az átkozott vadgalambot keresi, hogy valóra váltsa még egy, negyedik óhaját is, azt amelyik a legelsőnek kellett volna legyen, minden mást megelőzőnek, mégpedig, hogy a felesége, életének

majdnem elfeledett egyetlen igaz társa most, az utolsó perceiben itt üljön mellette és fogja a kezét.

De a vadgalamb nem volt sehol.

Sárközy Vendel Gergely

Vérző párhuzam

Egy darabig még futott a katona,
amikor lövedék találta el,
aztán a földre zuhanva,
vére elvegyült a földdel.

A lány kezdő se' volt a szerelemben,
amikor őt a katona "megajándékozta"
kétpontos "I"- betűvel,
s dőlt a vére, mintha belelőttek volna.

Szántó Ilona

Téli tűnődés

Szörnyű álmom volt az éjszaka:
óriás jéggömbbé változott a Nap
s a ködszínű fényben nagy hópelyhek estek
csonttá fagytak folyók és tengerek
jégcsappá dermedtek az emberek.

Az egykedvű hóesésben
a földünk egy hatalmas hólabda lett

Jöjj szeretet, fénycsóvával öleld körül
a közönytől didergő lelkeket!

azért adta ki magyar zsoltárait, mert megmenekült a pestistől. A protestánsok közös szellemi kincseit kívánta magyarra átültetni, hogy azzal a magyarság szellemi színvonalát Nyugathoz emelje, ugyanakkor bebizonyítani a nyugati nemzeteknek a magyarság szellemi képességét a fölemelkedésre. A vándor típusú ember egyik fő jellemvonása, hogy céljához szinte sosem ér. Szenci Molnár Albertről sem jegyzett föl megpihenő öregkort az irodalomtörténet. Életműve szimbolikus értékű tanulságtétel egy emberfölötti elszánás mellett.

Korok és egyéniségek szerint több formája van a hazaszeretnek. Legemberibb a szellemi hazaszeretet, mely Szenci Molnárbán megszületett. - Ritka és különleges ez a hazaszeretet, melyben az ország szolgálata már-már istentiszteleté emelkedik, szentesül. A legszebb magyar alkotók hazaszeretete válik ilyenné az utána jövőkben: a "legnagyobb magyar" Széchenyi, a himnuszos Kölcsey, a Szózat-szerző Vörösmarty hazaszeretete ez, és istenhites-zsoltáros magaslati csúcsain Ady Endréé.

Szenci Molnár Albert emlékezetére egy erdélyi verselő latin kétsorosot írt:
*"Bölcsőmet Magyarország, nászt s tudást
/a Német adta nekem; s Erdély örzi csontjaimat".*

Szenci Molnár példája máig követhető: hazánkat, anyanyelvünket szolgálhatjuk, bárhol élünk is, ha lángra lobban bennünk a hit és a hazaszeretet.

Molnár Albert Szencről indult. A szülőföld látta el útravalóval, tarisznyázta fel hűséggel, hittel, tisztességgel és alkalmazkodó-képességgel. Erdélyben, Kolozsvárott, a Házsongárdon pihent meg örökre.

Németh Erzsébet

Ady

Harminc éves voltál Endre...
ahogy most,
száz évvel később rád gondolok -
Micsoda vágyak
vicsorogtak vadkan-lelkedben,
s micsoda csókok
forrtak, csorogtak
vad éjek kecses mellein,
bujá rózsákat hörgött ajkad.
Virágzó héjanaszok,
s nem az avaron,
de minden elképzelhető-máshol...

Közben Párizsba beszökött az ősz,
és senki sem tudta,
hogy te vacogva fázol.

Az Idő lépcsőjén

Most fordultam meg
az Idő lépcsőjén:
innen már lefelé ballagok.
Új fiatalok jönnek,
tavaszi örömk
katicabogara száll...
Farkasszemet néz velük
a hétpróbás Világ.

A tánc

Táncol, táncol és körbejár
megannyi sárga-lányvirág
az alkonyi réten.

Ki kéne röppenni magadból,
közéjük állni hangtalan
és elmúlni szépen.

Bányai Tamás

Mesének indult

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy öregember, aki kiült lakása erkélyére élvezni a szép tavaszi időt. Onnan figyelte a közeli erdő életét, a mókusok ugrándozását, a nyulak futkározását, a madarak reptét. Erkélyének ajtaját nyitva hagyta, hadd áradjon a friss levegő szerte a lakásban is.

Már jó ideje ült odakinn az erkélyen, egyszer csak váratlanul egy vadgalamb szállt el mellette, egyenesen be a lakásba.

- Hohó! - kiáltott fel az öregember. - Nem oda Buda! Galamboknak semmi keresnivalójuk a lakásban.

Feltápáskodott a székéről, indulni készült a lakásba, elzavarni a hivatlan betolakodót, amikor egy rétisas jelent meg az erkély korlátján. A székéről felálló öregembertől megriadva rövid ideig még csapkodta szárnyait a korláton, majd felrebent, s körözni kezdett a közelben.

- Hé te, vadgalamb! - ripakodott az öregember már odabent a lakásban a szék alatt gubbasztó madárra. - Nincs itt semmi keresnivalód, ez a lakás nem madárfészek, légy szíves és repülj ki innen, nyitva van még az erkélyajtó.

- Itt van még a rétisas? - kérdezte a vadgalamb.

- Itt repked még a ház előtt - felelte az öregember.

- Engedd, hogy megbújjak itt, amíg az a szörnyeteg el nem tűnik a környékről. Nem leszek hálátlan, teljesítem három kívánságodat.

- Azt meg minek? - furcsállotta az öregember.

- Nem akard, hogy teljesüljön három kívánságod? - csodálkozott a vadgalamb.

- Hááát... - tétovázott az öregember, de már azon gondolkodott, mit is kívánjon, meg azon, hogy érdemes-e, hiszen hosszú élete során nem sok óhaja, kívánsága teljesült, miért pont az válna valóra, amit a vadgalamb ígér?

- Nos, akkor halljam hát az elsőt!

Az öregember elmerült emlékeiben. Valamikor, réges-régen gyors volt, fürgelábú. Ifjú korában jónéhány futóbajnokságot megnyert, mostanság viszont már alig tudta megemelni elsatnyult lábait, sokszor még egyetlen, nehezen megtett lépés is a kínok kínjával járt, a lábaiba nyilalló éles fájdalom egész testét járta át, torz vonásokat rajzolt az arcára. Így aztán nem is vállalkozott még rövidebb gyalogútra sem, éppen elég volt olykor letotyogni a sarki üzletbe, ha éppen nagy szüksége volt valamire.

- Ha tényleg így van - fogott hozzá még mindig határozatlanul és hitetlenkedve, - akkor talán futni szeretnék, legalább olyan gyorsan, mint futottam hajdanán.

Még a vitrinben porosodó trófeákra is rámutatott, bizonyítván, hogy valamikor tényleg utolérhetetlen futóbajnok volt.

A vadgalamb megrázta csőrét.

- Ám legyen, vénember, ahogy akard. Futni fogsz. Mi a második óhajod?

- Ha ismét fürgék lesznek lábaim, - mondta az öregember, - akkor már legyek híres is, olyan, mint amilyen lehettem volna fiatalon, amikor mindenkit megelőzve értem elsőként célba. Mert akkor már sokan ismertek, szakemberek, meg az atlétika szerelmesei, hiszen nevem volt már, lábaim a világhírnév felé repítettek volna, ha nem kerít engem is

hatalmába a szerelem, s nem kellett volna választanom a futópálya salakja meg a lány között. Én persze a lányt választottam, oda is lett a hírnév, oda egy nagyszerű futó karrierje, mert hogy családot terveztünk, otthont akartunk építeni, a házasság előbbre való volt minden másnál. Pedig jó dolog ám híresnek, ünnepeitnek lenni.

- Bizony, így igaz - helyeselt a vadgalamb. - Híres leszel, megígérem. Aztán mi legyen a harmadik?

- Gazdagság, sok pénz - válaszolt az öregember, akinek az járt az agyában, hogy annak idején, amikor ott állt a hírnév küszöbén, vitték volna versenyekre, a világ minden tájára, láthatta volna Ázsiát, Amerikát, számos országot, várost az öt földrészen, csak hogy a szerelem, a házasság akkor fontosabb volt. A későbbiekben pedig mindenért keményen meg kellett dolgozni, jöttek a gyerekek, a család felélt minden keresett pénzt, a világlátás álom maradt. Amikor felnőttek a gyerekek és szétszóródtak a négy égtáj felé önálló életüket élni, akkor meg az asszony lett beteg, az orvosok vitték el a pénzt. Felesége halála után a szerény nyugdíjból nem tellett utazásra, ahogy gyengült, kedve sem volt hozzá.

De talán most! Ha újra épek lesznek lábai. Hiszen még nem késő!

- Úgy legyen, ahogy kérted. Nézz ki, eltűnt-e már a rétisas?

A sasnak híre hamva sem volt, a vadgalamb nyugodtan elrepülhetett.

Az öregember visszatért az erkélyre, elábrándozott afölött, hogyan is lesz majd, ha kívánságai teljesülnek. Aztán elnevette magát, vénségére hogy felültette őt egy vadgalamb.

Egy héttel később az öregember letotyogott a sarki üzletbe tejet vásárolni. A bolt előtt suhancok heccelődtek egymással, s jó tréfának vélték megszólítani az üzletből, kezében tejesüveggel kilépő idős embert.

- Mi van öreg? Tejet iszol? Miért nem pálinkát? Tönkretetted már a májad, mi?

Az öregember nem válaszolt, elhúzódott a suhancok elől a fal mellé, de azok csak kötekedtek vele, egyikük ki akarta kapni kezéből a tejesüveget. Az öreg felfelé rántotta kezét, a mozdulat egy kicsit szélesre sikerült, s az üveggel véletlenül fejbe vágott egy másik suhancot, aki túl közel merészkedett hozzá. Az üveg eltört, a suhancnak felrepedt az arcbőre, vérrel festett tej csordogált le a mellén. A fiatalokat felbőszítette a baleset, s mind fenyegetőbben közeledtek az öregemberhez, aki reménykedve nézett körül, de nem volt a közelben senki, aki segítségére lehetett volna. Egyetlen választása maradt: futásnak eredni.

És lábai visszanyerték régi erejüket, gyorsaságukat. Futott, bár gyötrelmes futás volt, szemei előtt fájdalom kaleidoszkópja vibrált, kinszülte színes ábrák váltogatták egymást. Tüdeje zihált, torkát fullasztó krákogás szorította, levegő után kapkodott, úgy érezte, nem is menekül, hanem az elérhetetlen levegő után rohan kétségbeesetten. A lábai vitték sebesen, mint az egykori futóbajnokot, nem akadt suhanc, aki utolérte volna.

Egyszerre vesztette el uralmát lábai és a fájdalom fölött. Két sarokkal arrébb összeesett, mentő vitte kórházba.

Trombózis, állapította meg az orvos, és hitetlenkedve nézte betegét meg a kórlapokat is. Hosszú pályafutása alatt ilyen még nem tapasztalt, hogy a szív működik normálisan, ám a szervezet vérel-